

Raadsvoorstel

Onderwerp	Uitvoeringsagenda Cultuurvisie 2025-2030
Zaakid	2025-041805
Auteur	Nikki Timmermans +31793469025 N.Timmermans2@zoetermeer.nl
Gemeentesecretaris a.i.	Meijer, A.S.
Afdelingshoofd	Zanten E.J.J.M van (Noortje)
Portefeuillehouder	Wethouder Blansjaar
Medeverantwoordelijke(n)	

Uiterste behandeldatum (+ reden)	
Programma(s)	Programma 4 Vrije tijd
Eerdere besluitvorming	Raadsmemo Evaluatie Cultuurvisie 2030 d.d. 13 januari 2025 Raadsbesluit Uitvoeringsagenda, d.d. 6 december 2022 Raadsbesluit Cultuurvisie 2030 d.d. 19 mei 2021
Samenvatting	Op 19 mei 2021 heeft de gemeenteraad de Cultuurvisie 2030 vastgesteld. Deze visie geeft op hoofdlijnen richting aan het cultuurbeleid in de periode 2022-2030 en bestaat uit acht programmalijnen. Op 6 december 2022 is de bijhorende Uitvoeringsagenda vastgesteld. Besloten is toen om de financiën voor de uitvoeringsagenda tot en met 2025 vast te stellen en de financiering vanaf 2026 in 2025 opnieuw aan de raad voor te leggen. Eind 2024 is de eerste fase van de uitvoeringsagenda geëvalueerd. De leerpunten uit deze evaluatie zijn verwerkt in een bijgestelde uitvoeringsagenda. Dit raadsvoorstel betreft de voor de periode 2025-2030 bijgestelde uitvoeringsagenda.
Bijlagen	1. Uitvoeringsagenda Cultuurvisie 2025-2030 2. Begrotingswijziging

Raadsbesluit

Raadsvoorstel Uitvoeringsagenda Cultuurvisie 2025-2030
2025-041805

De raad van de gemeente Zoetermeer;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 1 april 2025

besluit

1. De uitvoeringsagenda Cultuurvisie 2025-2030 vast te stellen;
2. Voor het jaar 2026 een budget ad € 327.500,- ter beschikking te stellen om uitvoering te geven aan de uitvoeringsagenda en een besluit voor de periode na 2026 voor te leggen in de integrale afweging van de Perspectiefnota 2027;
3. De dekking van het budget voor 2026 te halen uit:
 - a. Programma 4 Vrije Tijd: € 150.000,-
 - b. Begrotingssaldo: € 177.500,-
4. De bijhorende begrotingswijziging vast te stellen.

Over de onderdelen 2 tot en met 4 van dit besluit geen referendum mogelijk te maken, omdat het een begrotingswijziging betreft. Dit besluit treedt in werking twee weken na de bekendmaking daarvan. Tenzij over de overige onderdelen van dit besluit een inleidend verzoek tot het houden van een referendum wordt gedaan.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad op 2 juni 2025

de griffier,

de voorzitter,

drs. R. Blokland MCM

drs. M.J. Bezuijen

Toelichting

Probleemstelling en kader

Inleiding

Op 19 mei 2021 heeft de gemeenteraad de Cultuurvisie 2030 'de stad leeft, leve de stad' (hierna Cultuurvisie) vastgesteld. Deze visie geeft op hoofdlijnen richting aan het cultuurbeleid in de periode 2022-2030 en bestaat uit acht programmalijnen:

1. Stabiele basis
2. Ruimte voor groei
3. Cultuur om de hoek
4. Nieuwe smaken, nieuwe makers
5. Iedereen doet mee
6. Jong geleerd, oud gedaan
7. Goud maken
8. Zoetermeer geeft kleur

Op 6 december 2022 is de bijhorende [Uitvoeringsagenda](#) vastgesteld. Besloten is toen om de financiën voor de uitvoeringsagenda tot en met 2025 vast te stellen en de financiering vanaf 2026 in 2025 opnieuw aan de raad voor te leggen.

Afgesproken is dat er na iedere fase een evaluatie plaatsvindt en dat op basis hiervan samen met alle betrokken partijen bepaald wordt of doelen al dan niet gehaald zijn of mogelijk bijgesteld moeten worden. Eind 2024 is de eerste fase van de uitvoeringsagenda geëvalueerd. De leerpunten uit deze evaluatie zijn verwerkt in dit raadsvoorstel met de voor de periode 2025-2030 bijgestelde uitvoeringsagenda.

In de eerste fase van de uitvoering van de Cultuurvisie 2030 zijn goede resultaten behaald om de doelen voor 2030 te bereiken. Een continuering van een aanvullend budget vanaf 2026 is echter noodzakelijk om deze koers richting 2030 vast te kunnen blijven houden.

Beoogd effect

Invulling geven aan de opdracht van de gemeenteraad om de Cultuurvisie uit te werken in een concrete uitvoeringsagenda. In dit voorstel zijn alle opgaven uit de Cultuurvisie uitgewerkt. Daarnaast is aangegeven in hoeverre aanvullende middelen nodig zijn om alle ambities uit de visie te halen.

Voorstel/keuzemogelijkheden/risico's

In de periode november-december 2024 is de uitvoeringsagenda in zes rondetafelgesprekken met 48 deelnemers geëvalueerd. Op 29 januari 2025 organiseerden we een bijeenkomst (zie bijlage 2) in de Theaterzaal van CKC & Partners waarin 47 deelnemers uit de culturele sector en gemeente met elkaar in gesprek gingen over de acties voor de komende periode.

Aanvullend hierop heeft de gemeente in de periode februari-maart 2025 acht gesprekken gevoerd met de ambassadeurs van de programmalijnen en gemeentelijke vertegenwoordigers van andere domeinen om de acties verder uit te werken.

De uitvoeringsagenda bevat een overzicht van alle acties per programmalijn voor de periode 2025-2030. Een aantal acties doet het culturele veld al en worden gecontinueerd, andere acties zijn nieuw en worden binnenkort opgestart. Voor de volgende zeven belangrijkste acties is vanaf 2026 aanvullend budget nodig om de doelen uit de Cultuurvisie te kunnen realiseren. Bij

de vaststelling van de uitvoeringsagenda eind 2022 is slechts tot en met 2025 budget vastgesteld. Om de uitvoeringsagenda te kunnen uitvoeren is het vaststellen van een nieuw budget daarom noodzakelijk.

1. Netwerkvorming

We continueren de ondersteuning van de projectorganisatie van de culturele basisinstellingen, zodat zij kunnen werken aan gezamenlijke activiteiten zoals Backstage en Route079, en collectieve cultuurpromotie via de [UITagenda](#). De culturele basisinstellingen co-financieren dit gezamenlijk met een personele inzet van 0,75 fte.

2. Coaching

De Cultuurmakelaar werkt als loket voor culturele spelers, stimuleert het netwerk en bevordert de deskundigheid via CultLabs en collectieve workshops en trainingen. We zetten in op een uitbreiding van de uren van de Cultuurmakelaar om amateurorganisaties en professionele makers te coachen op de promotie van het culturele aanbod via de [UITagenda](#) en de campagnes van Bureau Citymarketing.

3. Financiering aanbod

We gaan door met het ondersteunen van de groei van kleinere en nieuwe culturele spelers door het budget voor de subsidieregeling culturele jaarprogramma's en culturele projecten te verruimen. Hiermee wordt het culturele aanbod voor inwoners en bezoekers verbeterd.

4. Wijkgericht werken

We continueren [Wijck](#). Wijck gaat door met het ontwikkelen van laagdrempelige culturele programmering voor, met, van en door inwoners in zes wijken. Wijck werkt hierbij nauw samen met de wijkregisseurs en heeft een regiefunctie voor het culturele veld en sociaal domein. Het CKC & Partners co-financiert dit met een personele inzet van 1,72 fte en een uitvoeringsbudget.

5. Ruimte voor nieuwe makers

Er is een tekort aan ruimte in de stad voor nieuwe creatieve makers. We zetten een makelaar culturele broedplaatsen in die vraag en aanbod bij elkaar brengt. De makelaar werkt samen met de afdeling Vastgoed van de gemeente, maar gaat ook op zoek naar particuliere mogelijkheden.

6. Cultuurparticipatie

We ondersteunen de (door)ontwikkeling van culturele interventies die bijdragen aan positieve gezondheid, preventief werken en passen binnen het plan Integraal werken aan een Gezonde Stad. De interventies dragen bij aan het verbeteren van de fysieke en mentale gezondheid van inwoners.

7. Het verhaal van Zoetermeer uitdragen

We maken het verhaal van Zoetermeer zichtbaar en herkenbaar in de stad. Van het Post 45-onderzoek maken we een publieksvriendelijke glossy. Fysieke culturele elementen zoals gevelstenen met gemeentewapen en spanten van het voormalig station Soetermeer-Zegwaard behouden we. Deze elementen slaan we op, herstellen en herplaatsen we.

Voorgesteld besluit

1. De uitvoeringsagenda Cultuurvisie 2025-2030 vast te stellen;
2. Voor het jaar 2026 een budget ad € 327.500,- ter beschikking te stellen om uitvoering te geven aan de uitvoeringsagenda en een besluit voor de periode na 2026 voor te leggen in de integrale afweging van de Perspectiefnota 2027;
3. De dekking van het budget voor 2026 te halen uit:
 - a. Programma 4 Vrije Tijd: € 150.000,-
 - b. Begrotingssaldo: € 177.500,-

4. De bijhorende begrotingswijziging vast te stellen.

Argumenten

1.1. Hiermee levert cultuur een bijdrage aan de Visie Zoetermeer 2040

In de Visie Zoetermeer 2040 is sprake van een vijftal mechanismen en het belang om deze te kenteren om ook in de toekomst een vitale, leefbare stad te hebben. Door te investeren in cultuur, wordt geïnvesteerd in het welbevinden van de inwoners, de sociale cohesie en aan de leefbaarheid en vooral de woonaantrekkelijkheid van de stad. Daarnaast draagt het behouden van creatieve makers in de stad en het aantrekken van meer creatieve en culturele makers, bij aan een goed economisch klimaat. Cultuur draagt op deze manier bij aan Zoetermeer als stad waar iedereen zich thuis voelt.

1.2. Culturele activiteiten worden op maat ontwikkeld

We gaan door met het vraaggericht werken, waardoor culturele activiteiten meer op maat van de gebruikers worden afgestemd. Dat gebeurt bijvoorbeeld door activiteiten lokaal in de wijk op te zetten, maar ook door meer aan te sluiten op de behoeften van het onderwijs.

1.3. Hiermee levert cultuur een bijdrage aan de opgaven van het Sociaal Domein

In de bijgewerkte uitvoeringsagenda continueren we de extra aandacht voor het opzetten van culturele activiteiten die bijdragen aan preventie van problematieken als eenzaamheid, rusteloosheid en depressie. Hierbij draagt het onder meer bij aan de positieve gezondheid, de optimale ontplooiing en het vergroten van de kansengelijkheid van inwoners.

1.4. De uitvoeringsagenda is een realistisch plan, gedragen door het culturele veld

De afspraken zijn samen met het culturele veld uitgewerkt en afgestemd met andere beleidsterreinen binnen de gemeente Zoetermeer. Met dit uitvoeringsprogramma wordt cultuur beter voor het voetlicht gebracht, is het laagdrempelig toegankelijk en kunnen nieuwe culturele projecten worden opgestart die passen bij de diverse publieksgroepen in de stad.

2.1. Aanvullende budgetten zijn nodig om alle opgaven in de Cultuurvisie te realiseren

In de eerste fase van de uitvoering van de Cultuurvisie 2030 zijn goede resultaten behaald om de doelen voor 2030 te bereiken. Een continuering van een aanvullend budget vanaf 2026 is echter noodzakelijk om deze koers richting 2030 vast te kunnen blijven houden en het kind niet met het badwater weg te gooien. Vooral het creëren van laagdrempelig cultureel aanbod in de wijken en gezamenlijke programmering en marketing vraagt om een voortzetting van een investering. Het culturele veld co-financiert hierin door personele inzet vrij te maken voor deze opgaven en fondsen te werven.

Kantttekeningen

1.1. Begrotingssaldo

Om uitvoering te kunnen geven aan de uitvoeringsagenda van de Cultuurvisie 2030 wordt een beroep gedaan op het begrotingssaldo van de gemeente waardoor de financiële positie van de gemeente per saldo verslechterd. Dit betekent dat er meer moet worden bezuinigd. Hiertegenover staan de maatschappelijke en economische baten die de investering in de uitvoeringsagenda op termijn kunnen opleveren. Bijvoorbeeld in het kader van preventie in het sociaal domein of het aantrekken van bezoekers en bestedingen met een aantrekkelijk cultureel aanbod.

2.1. De financiële toekomst is onzeker

De uitvoeringsagenda is bijgewerkt in een onzekere periode voor de culturele sector. De gemeente heeft aangekondigd vanaf 2026 te moeten gaan bezuinigen. Dit kan gevolgen hebben voor de culturele organisaties en deze uitvoeringsagenda. Op dit moment kunnen we dit nog niet voorspellen. Sinds de start van de Cultuurvisie in 2022 heeft de culturele sector te maken met oplopende kosten door inflatie en CAO-ontwikkelingen. Dit terwijl de gemeentelijke

index op de subsidie niet in de pas loopt met de huurverhoging door de gemeente. Voor 2025 heeft de gemeente de subsidie bijvoorbeeld geïndexeerd met 2%, terwijl de huurprijzen stegen met 3,5%. Tevens loopt de culturele sector het risico dat de mogelijke BTW-verhoging op cultuur toch doorgaat. Het aannemen van de uitvoeringsagenda biedt echter juist perspectief en beleidsrichting voor de culturele sector.

3.1. Er is extra cultuurbudget nodig

Er wordt extra budget gevraagd om alle doelen uit de Cultuurvisie te realiseren. Hiervan kan circa 50% gedekt worden uit het budget van programma 4 Vrije Tijd. Dat betekent dat de daadwerkelijke extra budgetvraag € 177.500,- bedraagt, oftewel 1,45% extra budget voor cultuur. Hiermee komt het beschikbare budget voor cultuur op € 95,12 per inwoner. Dat is nog steeds lager dan het gemiddelde in Nederland (€ 127,42,- per inwoner in 2023).

Financiën

Om de uitvoeringsagenda mogelijk te maken is naast de inzet van de eigen middelen van het culturele veld en fondsenwerving een continuering van extra middelen vanuit de gemeente noodzakelijk.

De gevraagde middelen vanuit de gemeente worden als volgt ingezet:

Progr lijn	Thema	Onderdeel	2026	2027	2028	2029
1 + 8	Netwerkvorming	Projectorganisatie culturele basis (1,25 fte)*	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000
2	Coaching	Uitbreiding uren Cultuurmakelaar (0,2 fte)	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
2	Financiering aanbod	Uitbreiding subsidieregeling culturele projecten	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
2		Uitbreiding subsidieregeling jaarprogramma's	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
3	Wijkgericht werken	Inzet programma-medewerkers (1,32 fte)**	€ 95.000	€ 95.000	€ 95.000	€ 95.000
3 + 5		Inzet programmaregisseur (0,6 fte)	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000
3		Cultureel wijkbudget	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
4	Ruimte voor nieuwe makers	Inzet makelaar broedplaatsen (0,1 fte)	€ 0	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
5	Cultuur-participatie	Culturele interventies	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
7	Het verhaal van Zoetermeer uitdragen	Glossy Post-45 onderzoek	€ 10.000	€ 0	€ 0	€ 0
		Opslag, herstel en herplaatsing culturele elementen	€ 22.500	€ 22.500	€ 22.500	€ 22.500
	Totaal		€ 327.500	€ 327.500	€ 327.500	€ 327.500

* De culturele basisinstellingen co-financieren dit met een personele inzet van 0,75 fte.

** Het CKC & Partners co-financiert dit met een personele inzet van 1,72 fte en een uitvoeringsbudget.

Het voorstel is om voor 2026 budget vrij te maken, een besluit voor de periode na 2026 voor te leggen in de Perspectiefnota 2027 en het budget voor 2026 te dekken vanuit:

- Programma 4 Vrije Tijd: € 150.000,-
- Het begrotingssaldo: € 177.500,-

In juli 2027 zal de uitvoeringsagenda voor een tweede keer worden geëvalueerd.

Controleprotocol

Niet van toepassing.

Participatie en Communicatie

De uitvoeringsagenda is bijgesteld in een participatietraject van november 2024 tot en met maart 2025. In de periode november-december 2024 is de uitvoeringsagenda in zes rondetafelgesprekken met 48 deelnemers geëvalueerd. Op 29 januari 2025 organiseerden we een bijeenkomst waarin 47 deelnemers uit de culturele sector en gemeente met elkaar in gesprek gingen over de acties voor de komende periode. Aanvullend hierop heeft de gemeente in de periode februari-maart 2025 acht gesprekken gevoerd met de ambassadeurs van de programmalijnen en gemeentelijke vertegenwoordigers van andere domeinen om de acties verder uit te werken.

Duurzaamheid

Waar mogelijk wordt rekening gehouden met duurzaam werken. Bijvoorbeeld door culturele elementen te restaureren en te herplaatsen. Waar mogelijk worden culturele organisaties gestimuleerd om op duurzame wijze activiteiten uit te voeren.

Toegankelijkheid en bruikbaarheid voor gehandicapten

De uitvoeringsagenda is positief getoetst door de netwerkregisseur Toegankelijkheid. Vooral vanuit programmalijnen 3 Cultuur om de hoek en 5 Iedereen doet mee is veel aandacht voor toegankelijkheid en laagdrempelige culturele activiteiten.

Rapportage en evaluatie

De voortgang van de afspraken in de uitvoeringsagenda monitoren we tot 2030 twee keer per jaar samen met de culturele basisinstellingen en koppelen we terug via de reguliere p&c-cyclus. Na de tweede fase vindt in juli 2027 weer een evaluatie plaats. Op basis hiervan wordt samen met alle betrokken partijen bepaald of doelen al dan niet gehaald zijn en of zaken moeten worden bijgesteld.

Planning

Zie de uitvoeringsagenda.